

פוגרום

אגדת לוחמה יהודית

מחזה ושירים – אורי פסטר

מוסיקה – רוני וייס

בהשראת "ספר הקבצנים"

של מנדלי מוכר ספרים

ובעקבות הסרט "מלך של קבצנים" (2007)

קבצנים = גנבים ופושעים יהודים, שהסתתרו ביערות ערבותיה של רוסיה, במאה ה-18, ובכדי למנוע את הכתמת שמם הטהור של היהודים, נקראו הפושעים על שם מקבצי הנדבות, חסרי הבית

© כל הזכויות שמורות

PasterUri@Gmail.com

הדמויות

פישקה – יתום וחיגר, בלן, 19

פייבוש – קבצן יערות יהודי, 60

ביילה – חטופה, חסודה, 17

זיסרל – קבצן, מחציתו יהודי, 45

יענקלה סופר – קבצן מתעד, 70

לודה – אחראית מחנה הקבצנים, 60

ציפא לאה – אימו המאמצת של פישקה, בלנית, 70

הרב אהרון הגאון – עילוי, 68

שווימר – בן זקוניו, 18

ציקה – קבצנית, 20

לייקה – קבצנית, 25

פישקה השני – ילד, 6

אנסמבל – יועץ הצאר / נשות הבתים "כיסלון" / חולבזיגו / מוטילו / שרה רחל
בעלי בתים / אוגדונרים / חיילי הצבא הרוסי / אברכים / כפריים / מתפללים

העלילה חושפת את תורת אומנות הלחימה על פי אותיות הקודש העבריות בהשתתפות
אנסמבל של שמונה רקדנים המתמחים באקרובטיקה, קפואיירה ואמנויות לחימה.

הערה – קטעי השירה במחזה מודגשים בשחור

סוף המאה ה-18

תמונה 1 – יער למול העיירה "כיסלון"

לילה, עששיות בית המרחץ מאירות למרחק. מתוך היער **יענקלה סופר** מתעד ב"ספר הקבצנים" **פייבוש**, פושע יהודי מרושע וסגנון **זיסרל** מביטים אל העיירה היהודית העשירה "כיסלון"

מוסיקה 1

יענקלה סופר – **מה, מה היה שם / אם היה שם / מה היה?**
כמי שהיה שם / לא אדע גם / אם היה או לא היה

האור עולה על פאתי בית המרחץ, **פישקה** בלנה הידוע של העיירה נח לרגלי אימו המאמצת **ציפא לאה** המכינה את סבון הרחצה.

זיסרל (לפייבוש) – מאד עשירים, רובם חצו את גבול פולין עם ממון רב, ואוצרות, בגלל הפוגרומים ברחו

פייבוש – ואל הפוגרומים באו (צוחק)

יהודי יכול לברוח מהפוגרום זיסרל, אבל הפוגרום ישאר עימו לעד!

יענקלה סופר – **מה שהיה שם / אם היה שם ונותר**
אם נותר / והפך הוא למחר!

תמונה 2 – בית מרחץ "כיסלון"

פישקה קורא מדף הגמרא

מוסיקה 2

פישקה – עת ללדת ועת למות / עת לטעת ועת לעקור נטוע
עת להרוג ועת לרפוא / עת לפרוץ ועת לבנות
עת לבנות ועת לשחוק / עת לספוג ועת לרקוד...

ציפא לאה (לפישקה) – קום, קום, מספיק עם התפילות. עוד מעט יבואו בעלי
הבתים, מה עם מי המלח? מה עם האבקה?

פישקה שופך מלח אל תוך האח, טובל את הזרדים במים החמים שבקערה ומתיזם לכל עבר
הרב אהרון הגאון ובנו שויימר נכנסים.

הרב אהרון – כבוד הבלנית!

ציפא לאה - כבוד הרב

הרב אהרון - מבקש אני את רשותך, ציפא לאה, בני שויימר זקוק ל"חברותא".
ואני מבקש שפישקה ילמד עימו, יתפלפל עימו מעט, יתן בו דעת

ציפא לאה - פישקה בשויימר, לא, לא יודע אתה כבוד הרב אהרון הגאון
גם אנחנו עושים כאן "עבודת קודש"

הרב אהרון - (מורה לבנו להתפשט) אם כך, הצלפה תחילה וה"חברותא" בזמנה.
(לשוימר) גם את הציצית, לפשוט, הכל, הרי בבית הבלנות אנו
"עירומים בפניו נעמוד!"

שויימר – וזה כואב? (בעלי הבתים צוחקים)

ציפא לאה - כאב, שכל הגוף אוהב

פישקה, מכה בגבו של שויימר ובגבו של אביו הרב, כולם נאנחים מעונג. פישקה גורר את רגלו החיגרת,
המשמיעה רעש מצמרר בתנועתה. לאחר זמן נכנסת בבהלה שרה רחל.

שרה רחל - פוגרום, יהודים, פוגרום!

בעלי הבתים המבוהלים חוטפים את מטליות הרחצה, מכסים מערומיהם ונמלטים אל החצר. כמותם ציפא לאה שברגע האחרון סובבת אחור, אל פישקה, הניצב דומם וזקוף לצד האח הבווערת.

ציפא לאה - למחסן האווזים, פישקה. נברח למחסן האווזים

יוצאת, פישקה נטוע במקומו. כמה קבצנים מחבורתו של פייבוש נכנסים. פישקה מצליב את זרדי הבלנות מול פניו להגנה, הקבצנים שוברים, מכים ומתגרים בפישקה. פישקה מבריח אותם מפניו, הרעש פוסק באחת. מתוך העלטה, בדממת המוות, נשמעת נשימתו הכבדה של פישקה ותנועת זרדיו. שקט מצמרר.

האור עולה על הכניסה לבית המרחץ. בוקר לאחר הפוגרום והעלמותו של פישקה. ציפא לאה, שערה סתור, מכינה סבון בתקווה לשימושו העתידי.

מוסיקה 3

ציפא לאה - נו?

יהודית לייבה - אומרים שהוא ברח עם הקוזאקים הפורעים

ציפא לאה - איך ברח עם הגויים? והוא בן יהודי? / חיזרי
חיזרי מהר ודי עם השטויות / הלב שלי לא מאפשר לי חרדות
נו, נו, נו?

גולדה - אומרים שהפושעים הם פושעים של יהודים
אומרים שזהו חבר גנבים וקבצנים

ציפא לאה - הלב שלי לא מאפשר לי מחשבות רעות
יחזור בעוד כמה שעות / אולי כמה דקות

גולדה - אומרים שרצונם היה לבזוז את כיסלון / יהודים ללא מורא, יהדות עם אות קלון
אומרים שהם חטפו אותו אל תוך היער

יהודית לייבה - שפישקה לא ישוב להיות אותו הנער

לובה - שהוא רחוק רחוק, אולי אלפי מילין

גולדה - לא מלך בלנים, קבצן, זנב של גנבים

ציפא לאה - למה להקשיב לכל מה שאומרים? / אז אומרים
אומרים הרבה דברים / כאלו ואחרים / אוי פחד אלוהים!

תמונה 3 – מחנה הקבצנים

האור עולה על קרחת יער, פייבוש מאמן את פישקה. זיסרל תוקף אותו בסכיניו בעוד פישקה מתגונן בעזרת זרדי הבלנות. כל חבר הקבצנים, ביניהם לודה, לייקה, ציקה ויענקלה סופר, העומדים סביב, לועגים לפישקה המפוחד ומריעים למנהיגם, פייבוש.

מוסיקה 4

פייבוש – אני אעשה ממך פישקה יופי של קבצן / פניך הרכים יתמלאו בחטטים
גופך המעוות יזדקף מחטאים / אני אעשה ממך, פישקה, רשע של רשעים
נולדת לביצות, ליערות, לחפירות
נולדת לשחורות ומאוחר כבר לשנות
את מה שכל חיך נועדת להיות!

פייבוש נלחם בפישקה, המגלה כושר רב. פישקה בועט בעזרת רגלו החיגרת בפייבוש הנופל באחת על האדמה. דממה. כל הקבצנים ממתנינים בבהלה למעשיו. לאחר זמן מה פייבוש צוחק צחוק פרוץ, אליו מצטרפים כל הקבצנים באנחת רווחה. פייבוש לופת את פישקה בגאווה, מציגו מול הקבצנים כאחד משלהם.

פייבוש – הוא יהיה אצלנו / יופי של קבצן
עם כל הכאב / עם כל הזעם
ועם כל הנקמה / אנחנו הקבצנים
פישקה
עוד נהפוך את רוסיה לשממה!
ותעשוק לך / על כל אומלל תדרוך לך
ואת נפשו בהנאה תרמוס / ומאורות מאושרות תהרוס
את כל הנערות תאנוס / ובכפות ידיך הגדולות / כל היקום יקרוס
אני אעשה ממך, פישקה, יופי של קבצן
ידיך יקושטו בצלקות / שריריך יתקשחו מלהלקות
אני עוד אעשה ממך, פישקה / שוחט של תינוקות!

חלקם חוזרים לשבת סביב המדורה
הקבצנים מתארגנים ללינת הלילה. זיסרל מתקרב אל פישקה, נותן לו תפוח אדמה לוחט מן המדורה.

פישקה – (לאחר זמן) אינכם יהודים?

זיסרל - חלקנו, כן ודאי

פישקה - ואתה?

זיסרל - מחציתי יהודית

פיסקה - אמך?

זיסרל - אבי

פיסקה - אם כן, אינך יהודי!

זיסרל - הוא אשר אמרתי, גוי אני

פיסקה - והמדים?

זיסרל - אהה הדבר המיושן הזה? זכר להיותי חייל נאמן של הצאר

פיסקה - היית מהחיילים של הפוגרומים?

זיסרל - על כך גורשתי, סירבתי לפשוע ביהודים, ומה יצא? מצאתי עצמי עם גדול הפושעים ביהודים - פייבוש.

פיסקה - ועל מה? פייבוש פושע בבני עמו?

זיסרל - נוקם את נקמתו, גורש, מבית המדרש, ומאז נקמתו עזה (בלחישה תוך כדי שיחרור ידיו מקישרתם) אתה, חזור כשתוכל לעולמך, מה לך ולכל המגורשים והפושעים הללו?

לודה - (מתקרבת לפיסקה, נותנת לו עוד תפוח אדמה מן המדורה) תאכל, בן. חם, אבל טעים (זיסרל קם פונה אל תוך היער)
אל תקשיב לו ילד, הוא גוי, לרעתנו בא (ליענקילה) סופר, בוא, בוא
(לפיסקה) בעלי, יענק'לה, זה לא סתם קבצן, הוא קבצן מתעד (ליענקילה) הילדון תרשום...

פיסקה - פיסקה

יענקלה סופר - תלמיד תורה?

פיסקה - בפני הרב אהרון הגאון מכיסלון

יענקלה סופר - (ללודה) ידוע, הגאון (צוחקים)

לודה – ויש לך אישה?

יענקלה סופר – בשביל מה? בשביל כינים?

לודה – אישה זה לא רק כינים יענקלה

(צוחקת, לפישקה) טעים?

פישקה מהנהן לחיוב.

יענקלה סופר – אז אתה רק אברך?

פישקה – לא... לא, אני בלן... פעם הייתי רק אברך... אבל אני עכשיו, בעיקר בלן

יענקלה סופר – אהה, איזה טיפש אני, אתה בלן של בית מרחץ, על כך הזרדים, נכון?

זרדים של בלנות המה, ואני חשבתי שזהו כלי לוחמה חדיש

לודה – אתה יודע לעשות עוד?

פישקה – עוד מה?

לודה – עוד דברים עם הזרדים

לודה – כמו מה יענקלה, קסמים?

יענקלה סופר – לא, קסמים זו המומחיות שלי

יודעים אתם כי בורשה בפולין, למדתי לחתוך אדם, מבלי לחתוך אותו? מי מתנדב?

מוטילו – אני

(קס, פונה ללודה) כדאי?

לודה – עלייך, לא אכפת לי, אבל מי ינקה את כל הדם?

צוחקים

לודה – נגן, משה, נגן, יש לנו אורח!

לודה – אילו יכולתי / להיות כפרפר / לפרוש את כנפיי / ולבוא לי בחר
אילו יכולתי / להיות כציפור / לעצום את עיניי / לא לחזור אחור
אילו יכולתי / להיות כשושן / לזקור את עליי / לצחק לזמן
אילו יכולתי / להיות כאזוב / לנעוץ שורשיי / ולא לעזוב

ציקה – אילו יכולתי / להיות ככלה / במקווה לטבול / לגרש הקללה

לייקה - אילו יכולתי / להיות חסודה / להצניע לי לכת / כולי ככלה

ציקה - אילו יכולתי / להיות כגבירה / אלוהיי אשרת / במחול ושירה

לייקה - אילו יכולתי / להיות כעצמי / להלך בגאון / בתוך עולמי

כולן – רק אילו יכולתי / רק אילו היה לי / הכוח לכל!
רק אילו יכולתי / רק אילו יכולתי / להפסיק ולסבול!

הקבצניות מרקדות. פייבוש חוזר ומטיל את ביילה אל האדמה

פייבוש – (לקבצניות) שקט, מעט שקט!

לודה – (לפישקה) היכרת את ביילה שלנו?

יענקלה סופר – כמוך היא

לודה – מה, סופר, מה בראשך? חטפנו אותה בשביל פייבוש מוולונציה, זה הרי רשום אצלך
רשום או לא?

יענקלה סופר – רשום, אבל התכוונתי...

לודה – אין התכוונתי, (מביטה בפישקה) הוא...

לא הייתה לפייבוש ברירה, הוא נלחם בנו עם הזרדים שלו
הגן על בית המרחץ שלו כמו מטורף, לא הייתה לנו ברירה

יענקלה סופר – אז פייבוש חטף גם אותו, הוא הבחין בכישרון ההגנה שלו

זיסרל – (ממרחק) "כישרון ההגנה" זאת סיפרות

לודה – חטוף לא חטוף, אני מרגישה שמחה לחבר חדש בחבר הגנבים הקטן שלנו
(מנשקת את פישקה על ראשו)

נכנסים אל עומק היער

ציקה ולייקה – גם אנחנו (צוחקות)

פישקה מביט אל ביילה המנקה את הדם מרגליה הפצועות, מתקרב אליה ועוזר לה לנקות את הדם.

ביילה – (לאחר זמן, מצביעה על צלקת לצד אוזנו) מה זה?

פישקה – זה?

ביילה – (מצביעה על הצד השני) וזה?

פישקה – צלקות

ביילה – של פאות?

פישקה – בפוגרום חתכו לי עוד בפולין, עמוק... אל תוך הבשר

ביילה נוגעת בפניו.

ביילה – כואב?

פישקה – לא

ביילה – וזאת?

פישקה – גם לא

מוסיקה 6

פישקה - וזאת הצלקת, וזאת השניה / כאן היתה לי פאה / וגם כאן היתה /
צלקות חברות / צוחקות עימי ובוכות עימי / משוחחות שעות / חברות /
כשאתה לבד / אפילו צלקות מדברות
לפתע מולך כאב הילדות חזר / מכות ברחובות / ילד זר ומוזר /
אל בית היתומים מי הביא? מי אמר? / קחו את הילד, המכוער / המיותר /
רק שם בתפילה, אני מאושר / יש לי אמא ואבא / יש לי אח וחבר /
וכל הקהל מתרגש ואומר: / הקשיבו לפישקה / פישקה החיגר! /

לפתע מולך, כאב הילדות חזר / מכות והשפלות / ילד זר ומוזר /
אל בית המרחץ מי הביא? מי אמר? / קחו את הילד המכוער / המיותר /
ואני מתחמק / בועט / כל גופי מחרחר / לא לחתוך בפאות / על נפשי אוותר /
צלקות למזכרת, סימון מצמרר / וכל הקהל מצחקק ואומר: / הביטו על פישקה /
פישקה החיגר!
זאת הצלקת, וזאת השניה / כאן היתה לי פאה / וגם כאן היתה /
צלקות חברות / צוחקות עימי ובוכות עימי / משוחחות שעות / מדברות /
כשאתה לבד / אפילו צלקות חברות

ביילה מנגבת את דמעותיו, נוגעת בלחיו, נוגעת בשפתיו. לייקה וציקה מרגלות אחר הנעשה מרחוק.

לייקה וציקה - ביילה, את באה?

ביילה - (קמה, מתכופפת ולוחשת לפישקה) נברח. מחר.

פישקה, המום, עצוב ומבולבל, אור על פניו. שומע קולות מן העבר.

מתפללים – לא לחתוך בפאות, על נפשו יוותר / צלקות למזכרת, סימון מצמרר /
וכל הקהל מצחקק ואומר: / הביטו על פישקה / פישקה החיגר!

פישקה מנסה לעצום את עיניו, הגחליליות מאירות סביבו.

תמונה 4 – יערות על יערות

ביילה ופישקה נמלטים עם שחר.

ביילה - רוץ, פישקה, רוץ

פישקה - ביילה

ביילה - את היד, פישקה, את היד

פישקה - אני כאן ביילה

ביילה - אני כאן פישקה, לרוץ פישקה

פישקה – אני כאן ביילה

ביילה ופישקה – לרוץ, נרוץ

פישקה מחליק, אוחז ברגלו החיגרת, נאנק מכאב, ביילה מתכופפת, מחזקת בעדינות את קרס הברזל לרגלו. לאחר זמן.

פישקה - כעזר כנגדי, תהיי?

ביילה - פייבוש יחפש אחרינו, הוא לא ירפה

פישקה - לכיסלון, נרוץ, לבית המרחץ

ביילה - לא, לא, שם הוא ימתין לנו, לשם הוא ירוץ

פישקה – ירדוף אחרינו

ביילה – הוא לא ירפה

קבצני פייבוש רצים מעומק היער.

מוסיקה 7

פייבוש - זה מה שהיא עשתה לי / זה מה שהיא עשתה / מאחורי גבי / עם החיגר זנתה

יענקלה - זה מה שהוא עשה לו / זה מה שהוא עשה / רמס לו את כבודו / אבוי לה לבושה

זיסרל - זה מה שהיא עשתה לך / זה מה שהיא עשתה / אתה אוהב את מי / שלא אוהב אותך

כולם – זה מה שהוא עשה, זה מה שהיא עשתה

יוצאים בריצה, לייקה וציקה במאסף, פונות לכיוון ההפוך, נמלטות מחבר הקבצנים.
האור עולה על פישקה וביילה נחים ממנוסתם. פישקה מחדד את זרדי הבלנות בשתיקה.
נשמע רחש בין השיחים, פישקה מזדקף, מניף זרדיו להגנה.

לייקה - זו אני, לייקה

ציקה - וציקה!

פישקה - (מביט אל ביילה המהנהנת לחיוב) נאמנות תהיו?

לייקה וציקה - נהיה, כן נהיה (רצות אל זרועותיה של ביילה)

פישקה - נרוץ, ביילה, ציקה, לייקה, נרוץ!

שלושתן - נרוץ פיישקה, נרוץ!

רצים, נעלמים בעומק היער.

קבצני פייבוש ברדיפתם. במהלכה, מגיעים לכיכר העיירה כיסלון.

מוסיקה 8

קבצני פייבוש - כבר השגנו מהירים מהם / כבר אנחנו צעירות מהן

כבר רצחנו זהירים מהם / כבר שרפנו בוערים מהם

כבר השגנו ואנחנו ורצחנו ושרפנו / קבצנים ללא רחמים זה אנחנו

כבר ביתרנו רשעים מהם / כבר חיללנו בתולדות מהן

כבר ניצחנו מהירים מהם / כבר קברנו טהורים מהם

כבר ביתרנו וחיללנו וניצחנו וקברנו / קבצנים ללא רחמים, זה אנחנו

זיסרל – (נכנס מתנשף, פונה לפייבוש) בית המרחץ ריק, אין איש!

פייבוש - והפרוצה? ביילה?

זיסרל - איננה כאן

פייבוש - והגרורות? ציקה ולייקה?

זיסרל - אינן

פייבוש זועם, מתחיל לרוץ. קבצניו אחריו. הם נכנסים אל היער.

מוסיקה 9

פייבוש - מלחמה הוא מבקש / מלחמה הוא יקבל / אמצא את הפשפש / ואל המוות אגלגל
את החיגר והפרוצה / שאת רגליה הוא פושק / חיפש לו ומצא / עם מי להתעסק
כשאמצא את החיגר / כשאמצא את הגרורה / שניהם במו ידי / אחנוק בלחיצה
חיפש לו הפשפש / חיפש לו ומצא / עם מי להתעסק / עם פייבוש הפצצה!

קבצניות פישקה ואדונם נכנסים בריצה מבוהלים, אחריהם רצים יענק'לה סופר ולודה.

מוסיקה 10

יענק'לה ולודה - בתוך העלטה חיכינו שתבוא / גואל ומושיע, מנהיג לחלומות / דרכנו להראות /
להיות לנו לראש / להיות לנו לאות / להיות לנו למלך..

פישקה עוצר מנוסתו, ביילה, ציקה ולייקה ניצבות לצידו. יענק'לה סופר ורעייתו לודה עוצרים מולם.

פישקה - מלך?

יענק'לה סופר - פישקה! אתה לא תגנוב ותהרוג ביהודים, נכון?

פישקה – אני איני פושע

לודה – אבל אמיץ אתה, ברחת לפייבוש, חטפת את הפילגש שלו

פישקה - לא חטפתי

ביילה - יצאתי עימו, ברחנו

יענקלה סופר – חזק אתה, אמיצה את, צעירים אתם ואנחנו רעבים
חפצים אנו ללכת אתכם, נמאס מפיבוש, אין מה לכתוב עליו
הכל אותו הדבר, עוד דם יהודי ועוד דם יהודי
אתם, זה יופי של חומר. לודה, יופי של חומר!

לודה – נרוץ אחריכם!

פיסקה - לאן?

לודה - כל שתבחר, לרוץ?

ציקה ולייקה - נרוץ פיסקה, נרוץ?

רצים

יענקלה ולודה - להיות לנו למלך / אור לחיים / מלך של קבצנים!

כולם - להיות לנו למלך / אור לחיים / מלך של קבצנים!

האור עולה על מחנה קבצני פייבוש

זיסרל – (לפייבוש) אני אשם שביילה ברחח עם הפשפש?

פייבוש - ביקשתי ממך לשמור עליו, ביקשתי או לא ביקשתי?

זיסרל – ולמה אתה לא שמרת עליה? על ביילה? באהבה פייבוש, יש רק אכזבה!

פייבוש – מאיפה אתה יודע על אהבה?

מוסיקה 11

זיסרל - ככה זה קורה באהבה / כאש הקנאה, הלב הוא שריפה

ככה זה קורה באהבה / חלומות שחולמים עולים כלהבה

ככה זה קורה באהבה / ענוג המגע, הגוף הוא קטיפה

ככה זה קורה באהבה / בגידה היא שנאה ועילה לנקמה

כולם - כן ככה זה קורה באהבה

ריקוד

פייבוש, אלקילה, זיסרל, חולבזיגו, מוטילו -

ככה זה קורה באהבה / עולה היא באש, הגוף הוא שריפה
ככה זה קורה באהבה / ענוג המגע, הגוף הוא קטיפה
ככה זה קורה באהבה / עולה היא באש, הגוף הוא שריפה
ככה זה קורה / ככה זה קורה באהבה
ככה זה קורה באהבה / חלומות שחלמנו עולים כלהבה
ככה זה קורה באהבה / על כך אומרים שבחה / על כך תבוא טובה
כן, ככה זה קורה באהבה!

במחנה קבצני פישקה, העששית של יענק'לה סופר מאירה את פניו בלבד, הוא לוחש בחשיכה

יענק'לה סופר - הוא כאן! הוא כאן, הצורר כאן!

האור עולה באחת, פישקה מזנק מיצועו, הזרדים בידו בהצלבה, מוכן להגנה.

ביילה - פישקה, פייבוש כאן!

פייבוש, זיסרל אחריו מגיעים בריצה, ואחריהם כל קבצני פייבוש. קבצני פישקה נעמדים מאחוריו.

פייבוש – (יורק) פשפש

שקט. המתח באוויר. פייבוש שולף סכיניו.

ביילה - פישקה, הזהר!

פייבוש - פרוצה! (יורק)

פייבוש תוקף את פישקה, פישקה מגן בעזרת זרדי הבלנות, קבצני פייבוש מעודדים אותו. פישקה מצליח להעיף את סכין פייבוש, דממה. זיסרל זורק לעברו סכין נוספת וכמעט הורג את פישקה. המאבק דומה לאימון שהתרחש כשפייבוש ניסה להפוך את פישקה לאחד הקבצנים, אבל כעת, בהפתעה פישקה מתעתע בפייבוש במחול מסוגן. בעזרת זרדי הבלנות שלו הוא מנהל קרב מסתורי שרק הוא יודע את מהלכיו. פישקה נופל, צרור הזרדים נשמט מידו, זיסרל מזנק לאוספו, פייבוש מתקרב באיום אל פישקה, זיסרל זורק את צרור הזרדים בחזרה לפישקה המתעשת ומתעתע מול הפייבוש. פייבוש מתבלבל, נוחת בגבו על פי הבאר, סכיניו עף לאוויר, הוא נופל לתוכה, דם עולה מפי באר.

זיסרל - לחיי פישקה! מלך של קבצנים

קבצני פייבוש המפוחדים וקבצני פישקה הגאים צועקים יחדיו

קבצנים – לחיי פישקה!

תמונה 5 - יער

חושך. אלומת אור עוטפת את פישקה המבוהל. הוא מתיישב על האדמה. ביילה מתיישבת בזהירות לצידו.

פישקה - פושע אני. הרגתי איש

ביילה - ככתוב: הקם להורגך, השכם להורגו

פישקה - פושע, פושע אני. מה נהייה ממני, ביילה, הרגתי איש, רוצח אני (מתחיל להתפלל)
"ייתגדל ויתקדש, יהא שמא רבא, מבורך לעלם לעלמי עלמיא, יתברך וישתבח ויתפאר
ויתרומם ויתנשא ויתהדר..."

זיסרל - (נכנס. קוטע אותו) קדיש? על מה ולמה?

פישקה - רוצח אני

זיסרל - הרוצח רוצח - פטור הוא! פישקה, קבצני היערות הטובים, ואנו קבצניו של פייבוש האיום (יורק)
טפו! אנו, כולנו, עומדים, ממתנינים לך, אתה כעת, אתה הוא מלכנו

פישקה - אינני מלך ולא בן מלך, איני קבצן, איני רוצח, אני, אני בלן, בלן של בית מרחץ
אני... אני תלמיד תורה... ביילה... אני הייתי אברך!

יענקלה ולודה מצטרפים.

יענקלה – אבל פישקה, כבר בחרנו בך

פישקה – למה?

לודה – להיות לנו למנהיג

יענק'לה - אם לא אתה, אז מי?

ביילה - הצלת את נשמותינו

לודה - שוחררנו מעולו של פייבוש!

פישקה - אני בלן, איני רוצח

זיסרל - מי אמר רוצח? לא חובה לומר רוצח, הגנת על עצמך!

פישקה - חפצים אתם שאעשה מה?

ביילה - נשנה דרכנו, במקום ביהודים נפשוט על כפרים רוסיים

יענק'לה סופר - רק בשביל מעט מזון

לודה - מעט זוזים, מעט מחרוזות וכל מיני אוצרות.

זיסרל - נפשע בגויים!

פישקה - איני פושע

יענק'לה סופר - מי אמר פושע? לא חובה לומר פושע, בסך הכל אנחנו מקיימים את עצמנו

לודה – צריך מישהו ללכת אחריו, לא?

פישקה - והמישהו הזה, זה אני? מי אמר?

לודה – הוא, הוא אמר

כולם מרימים ראשיהם אל על

לודה - הוא בחר!

תמונה 6 – "כיסלון"

ציפא לאה במיטתה, קודחת מגעגועים. הרב אהרון הגאון ובנו שויימר מתפללים.

ציפא לאה - הוא יחזור

הרב - איך יחזור?

ציפא לאה - מדוע לא יחזור, אמור?

רפריז – מוסיקה 3

הרב - אומרים שהוא רצח את פייבוש הנורא

ציפא לאה - איך רצח ואין בו כל רע? / יחזור הוא יחזור / ימים / שעות /
הלב שלי לא מאפשר לי דאגות

הרב – ואיך יחזור?

ציפא לאה – אמור...

הרב - אומרים שהוא ירש צבא של קבצנים / במקום ביהודים, הם ברוסים פושעים
בכפרים, בוזזים, משחיתים, אונסים / אל עומק היער אחריו נסים
אומרים מולך בקבצנים כאחד הקלגסים / אומרים את מות הוריו נוקם הוא ברוסים

ציפא לאה - למה להקשיב לכל מה שאומרים? / אומרים הרבה דברים / כאלו ואחרים

הדלת נפרצת, יועץ הצאר וחייליו מאחוריו, הרב אהרון ושוימר בורחים החוצה

ציפא לאה - אוי, פחד אלוהים

יועץ הצאר - ציפא-לאה, שרה, ברוכין?

ציפא לאה - אני

יועץ הצאר - את ציפא-לאה, שרה ברוכין?

ציפא לאה - אני

יועץ הצאר - אמא של הצורר?

ציפא לאה - צורר?

יועץ הצאר - הפושע, הגנב, האנס, רשע הרשעים!

ציפא לאה - מי?

יועץ הצאר - הבן שלך ימח שמו

ציפא לאה - פישקה?

יועץ הצאר - זהו שמו! היכן הוא, זקנה?

ציפא לאה - אני מצפה לו... גם אני מחכה

יועץ הצאר - את משקרת זקנה

הוא תופס בקרקפת שלה, גורר אותה על ריצפת בית המרחץ, היא זועקת, בעלתי הבתים מפוחדים.
הרב ובנו מתפללים.

ציפא לאה - הוא יחזור

יועץ הצאר - היכן הוא?

ציפא לאה - יום יומיים. כמה שעות.

יועץ הצאר - שקרנית, זקנה (בועט בעוצמה בציפא לאה המתגלגלת חבולה)

ציפא לאה - הוא...? חזור

יועץ הצאר - (תופס בשערה) הידעת שהוא מעלה באש, אסמים, מכלה תבואות, ידעת שהוא עושה...?

ציפא לאה - פוגרומים?

יועץ הצאר - פוגרומים? ככה אתם קוראים לזה, פוגרומים? (בועט בראשה של ציפא לאה, מנפצו)

ציפא לאה - הוא יחזור...

יועץ הצאר וחייליו יוצאים, בעלי הבתים מזדקפים, נאספים סביב ציפא לאה, מרימה ראשה. דגם ניגר מפניה.

ציפא לאה – הוא יחזור....

תמונה 7 – כפר רוסי

יענקלה סופר מדדה עם עגלתו, לודה לצידו, מאסף לחבר קבצני פישקה.

לודה - שנים אני מצפה לבן כמו פישקה כשרה אמנו אני
חיכיתי די, כעת איני רוצה לאבדו, סופר

מתנשפת, מתיישבת על האדמה

יענקלה סופר - (עוצר) וכי מה?

לודה - אין בי מנוחה, חושב אתה שטוב הדבר? שלגנוב מהרוסים יטיב עמנו?

יענקלה סופר - ולגנוב מיהודים, טוב היה?

לודה - אהה... זה ביננו.. יהודים ליהודים, אבל הגויים... הרוסים לא יסלחו לנו על מעשינו

יענקלה סופר – עין תחת עין, פוגרום על פוגרום, זה הכוח היהודי, לודה, זה פישקה שלנו
יש על מי לכתוב לודה, יש על מה!

לודה - (קמה) אם כך, שא אותי אל הבזיזה (מתיישבת בעגלתו, צוחקת בקול) לודה באה, גויים!
במצוות בננו פישקה, יוצאת אני, לבזוז מן הגויים, אבזוז, כי כך אמר, בננו וכך יהיה!
פוגרום בפתח, פוגרום עליכם גויים ארורים! פוגרום!

ממהרים אחר פישקה וקבצניו השועטים אל עבר כפר רוסי, הנשים בורחות בזעקה, הגברים נאבקים.

רפריז - מוסיקה 8

זיסרל - כבר השגנו מהירים מכם / כבר אנסנו צעירות מכן
כבר רצחנו זהירים מכם / כבר שרפנו בוערים מכם
כבר ביתרנו רשעים מכם / כבר חיללנו בתולות מכם
כבר ניצחנו מהירים מכם / כבר קברנו טהורים מכם

כולם – כבר ביתרנו, וחיללנו, וניצחנו וקברנו / כבר השגנו והבערנו ואנסנו ורצחנו
קבצנים ללא רחמים, זה אנחנו! / קבצנים ללא רחמים, זה אנחנו!

תמונה 8 – מחנה הקבצנים

שלג כבר יורד על מחנה הקבצנים. הקבצנים מטילים את בזיזתם לארגז האוצרות של לודה.

פישקה – (לביילה, לאחר שתיקה ארוכה) יודע אני כעת את שנעשה ביילה, לבזוז בכפריים הרוסים המפוחדים, אין בזה דבר, אבל אם נקים פלוגת משמר יהודית

ביילה - פלוגת משמר?

פישקה - כן, צבא של קבצנים המגנים על הכפרים היהודים מפני הפוגרומים, נארום לפורעים ונברחים, על כך יצא שמנו לטוב, נעשה מעשה, מגן ליהודים נהיה בערבות רוסיה, מגן ליהודים נהיה

ביילה - ממה נחיה פישקה? ממה נאכל?

פישקה - מזון וממון מהכפרים היהודים ומן הגבירים במחוזות היהודים, בתמורה על הגנתם, ממון ומזון! לא עוד קבצנים ביילה, לוחמים יהודיים נהיה, חומת מגן לעמנו ככתוב נהיה, חייליו של אלוקי צבאות... נהיה.. לא עוד גנבים.. לא עוד פושעים

מוסיקה 12

ביילה - (נלהבת) לא עוד חיגר ופרוצה / לא עוד ימי רדיפה / לא עוד כאב בלילות / לא עוד מכות וקללות
לא עוד / לא עוד / לא עוד / לא עוד / לא עוד
לא עוד שתיקות ארוכות / לא עוד ידיים כבולות / לא עוד חלום שיבוא / אנחנו כאן בתוכו
הנה השביל הלבן למעננו מוכן / ורק לצעוד בגאון אל תוך החלום
ואהבה היא האושר על-פני העולם / ואהבה היא הכוח לבני-האדם /
לחיות, לחיות, לחיות

פישקה - אני ואת מעתה / בנשמתנו שבועה / לקרוא לשלוה / להביט בתקווה
לטוב / לטוב / לטוב / לטוב / לטוב
לטוב גופנו נולד / ובתוכנו אחז / בטוב נרעיף על כולם / בצחוק, בצחוק, בצחוק

פישקה וביילה - הנה השביל הלבן למעננו מוכן / ורק לצעוד בגאון אל תוך החלום
ואהבה היא האושר על-פני העולם / ואהבה היא הכוח לבני-האדם /
לחיות, לחיות, לחיות
כל הקבצנים - הנה השביל הלבן למעננו מוכן / ורק לצעוד בגאון אל תוך החלום
ואהבה היא האושר על-פני העולם / ואהבה היא הכוח לבני-האדם /
לחיות, לחיות, לחיות.

תמונה 8 – מחנה המשמר היהודי

פלוגת המשמר היהודי בשעת האימונים, זרדי הבלנות משמשים ככלי נשק להתקפה ולהגנה כאחד. תורת הלוחמה היא על-פי אותיות הקודש של ספר הספרים.

מוסיקה 13

פישקה והחיללים - אל"ף / אלוקינו / בי"ת / ביתנו / גימ"ל / גבורתנו / דל"ת / דמנו
ה"א / השם בתורתנו מצווה / ו"ו / ואת מצוותנו נעשה / זי"ן / זהותנו נשמור / חי"ת /
החופש לבחור
נצא אלוקינו, לשמור ביתנו / בגבורתנו בדמנו / את מצוותך נקיים / בברכתך נלחם
על זהותנו נגן, נגן / על ילדינו, נגן / אלוהיי צבאות ממעל מגן / במצוות אלוקינו, נגן, נגן
אל"ף, בי"ת, גימ"ל, דל"ת, ה"א, ו"ו, זי"ן, חי"ת...

החיללים חוזרים אחריו כמנטרה. לייקה וביילה מכינות את המזון.
ברחבת האוכל לודה ויענקלה תופרים את בדי המחסה.

לייקה – (לביילה) מאמינה את למעשיו?

ביילה – (צוחקת) פישקה הוא אהובי, ודאי שאאמין בדרכו

לייקה – חישבי מעט, ביילה, מהיכן הגיע הוא?

ביילה – מכיסלון?

לייקה – לפני

ביילה – מפולין

לייקה – ומה הוא מביא עימו משם?

(שתיקה) תאוות נקם, הוא מביא עימו, יודעת את
נקם על פוגרום בית הוריו, מות אחיו, נקם על נכותו... על...
הרוסים פגעו ברגלו, על חיגרותו נוקם הוא!

ביילה – (קוטעת אותה) וכך הוא יושיענו, לייקה! כך יושיענו!

זיסרל והחיללים - טי"ת / טוב הצדק / יו"ד / יעשה / כ"ף / כבוד / למ"ד / לכולם
מ"ם / מעשה / נו"ן / נעשה כי / סמ"ך / סגולה הוא / עי"ן / עמנו

שויימר - נצא אלוקינו, לשמור ביתנו / בגבורתנו בדמנו / את מצוותך נקיים / בברכתך נלחם
על זהותנו נגן, נגן / על ילדינו, נגן / אלוהיי צבאות ממעל מגן / במצוות אלוקינו, נגן, נגן

זיסרל והחיילים - פ"ה / פלוגה / צד"י / צדק בדרכה / קו"ף / קולנו ירעם
רי"ש / רוע, נקם ודם / שי"ן / שלום בשובנו / ת"ו / תפילה בליבנו

פישקה - אלוקינו / את מצוותך נקיים / ובזכותך נלחם / על זהותנו נגן, נגן / על ילדינו, נגן
אלוהיי צבאות ממעל מגן / במצוות אלוקינו, נגן / נגן

שויימר, בנו של אהרון הגאון, מחלק זרדיי בלנות למתגייסים החדשים. **בפינת הגיוס**

לייקה – (לשויימר) שויימר בנו של הרב הגאון מכיסלון, אתה "חברותא" של פישקה,
מימים ימימה אתה, ודאי יודע אתה מה זה מושיענו

שויימר – מושיענו הוא המשיח

לייקה – אהה (שתיקה) אבל מי זה המשיח?

שויימר – אסור לפקפק באמונת המשיח

לייקה – איני מפקפקת כלל חס ושלום

שויימר – מי שאינו מאמין בביאת המשיח, כופר בתורה כולה ובמשה רבנו אבינו

לייקה – משה זה משיח אבל גם פישקה משיח?

שויימר – אנו בגלות לייקה שנים רבות, אומרים שמי שחי בארץ ישראל חש את הגאולה יום יום

אבל אנו, בגלות חיים את ביאת המשיח במעשים ולא בדיבורים

ובמעשינו נעזור לגאולה להגיע

לייקה – בעזרת פישקה?

שויימר – אכן כן, בעזרת מושיענו אמן!

שויימר חוזר לטפל בזרדיי הלוחמה.

לייקה אינה מוצאת את מקומה, קמה ללא מילים תרה אחרי חברתה האבודה – ציקה.

לודה ויענקלה סופר רושמים את המתגייסים החדשים.

לייקה מתיישבת במרחק מה.

מוסיקה 14

לייקה - אין בליבי דבר / אין הווה, אין עבר / אין בליבי דבר / אין עתיד, אין מחר
אין בליבי דבר / בליבי אין דבר

ביילה - מה תבקש ילדה חסודה / אם אין לה תקווה? / מה תבקש נערה אבודה / כשיש בליבה אהבה?

ציקה - מה תבקש פילגש פצועה / אם אין בעיניה דמעה? / מה תבקש אישה עגונה /
אם אין איש למענה?

לודה - אין מי שיקטוף לי שמיים / מי שיאסוף לי כוכבים? / אין מי שילטף את הירח /
כמעשה האוהבים?

בנות המחנה - אין מי שיקטוף לה שמיים / מי שיאסוף לה כוכבים?
אין מי שילטף את הירח / כמעשה האוהבים

לייקה - אין בליבי דבר / אין הווה, אין עבר / אלייך, אלוקיי, אומר
עשה עתיד, עשה מחר / ליבי ריק כי מכבר / אין בליבי דבר

הרב אהרון הגאון מכסלון, מגיע עם צמד עוזריו, מחפש אחר בנו האבוד, לייקה מבחינה בו

לייקה – (בזעקה) הרב, כבוד הרב, הרב אהרון הגאון מכיסלון, הרב אהרון הגאון... הוא כאן!

זיסרל, פישקה, מתקרבים אל שביל הגישה

פישקה - כבוד הרב, באת לברך את המתגייסים? יודע אתה במצוות אלוקי צבאות יוצאים אנו

מוסיקה 15

הרב - מצוות אלוקים? / מעשה ניסים?

“לא בחיל ולא בכוח / כי אם ברוחי אמר אלוקים צבאות”

פישקה - ואף אמר אלוקים / “על שלושה פשעי צור ועל ארבעה לא אשיבנו / ולא זכרו ברית אחים
ושלחתי אש בחומת צור / ואכלה ארמונותיה”

הרב - ברית אחים? / “על שלושה פשעי יהודה ועל ארבעה לא אשיבנו
ולא זכרו תורת אלוקים ושלחתי אש ביהודה / ואכלה ארמונות ירושלם”

פישקה - מצוות אלוקים? / מעשה ניסים?

בני חיל ובכל הכוח / כי אם בכוחי אמר אלוקים צבאות”

המתגייסים מתקרבים אל פישקה, הרב והאברכים שלצידו

הרב - צבא השמיים הוא צבאנו, רק בו נשים מבטחנו
צבא השמיים הוא צבאנו, רק בו נשים מבטחנו

פישקה וחייליו - ואלוקים שם מבטחו באחדותנו / בכוח ללא מורא / בכוח האמונה.

הרב - כגויים הנכם, נבחרים אנו וכוחנו בהתבדלותנו ובנבדלותנו

פישקה - האמנם? עד מתי נבליג לפוגרום הרוסים בנו? הלא זוהי אדמתנו וזהו ביתנו.
מלחמה הם מבקשים, מלחמה יקבלו
להגן בפני הפורעים, אנו יוצאים, להגן על כבוד היהודים

הרב - ומדוע בחרב, בחנית ובכידון אתה בא?

פישקה - בשם אלוקיי צבאות אני בא

הרב - איננו כגויים, איננו כמותך. איננו שוחריי קרב, לומדי תורה אנו, יהודים

שווימר יוצא מבין השורות, עוצרו

שווימר - יהודי הוא כבוד הרב, טוב הוא ממך ביהדותו, כשאלו בהר הגילבוע הוא, פישקה, בן חיל הינו,
מקדש שם שמיים, גיבור מן הכתובים

הרב - חזור אל בית המדרש, בני. שם מקומך!

שווימר - בית המדרש עלה באש, במו עיני ראיתי. אף אתה ראית, כבוד הרב. אבי, "כיסלון" נשרפה, ללא
מגן הייתה העיירה, הצטרפתי אל המשמר היהודי, אבי, כבוד הרב, זהו מקומי
אל תתן לאברכיך להשתמט ממצוות המשמר היהודי. אל נא תעמוד כנגדנו

הרב - שוב אל ביתך

שווימר - הולך אני אחר האמונה, אבי, כפי שלימדת אותי, הולך אני אחר האמונה. האמונה היא כאן!

הרב - את נפשך חמד הבלן, משומד הוא, ראשך סחרחר מתעתועי כוח ואלימות, כך הם המשומדים, ואתם
משומדים כולכם וזעמו של אלוקים בדרככם!

הרב יוצא. האברכים אחריו.

פישקה - (על שויימר) שמעתם את דבריו, עילוי הוא. חברי ל"חברותא" הוא. טוב מאביו הוא
(לביילה) הוא יחתננו, מה אתם עומדים כך? זוהי לא שעת מדון, עלינו לשמוח, עלינו להתאחד,
על כן שויימר יהיה לנו לרב, הוא יחתן אותנו!

ציקה - מזל טוב, בשעה טובה!

לודה - חתונה!

מוסיקה 16

שויימר - (לביילה) הרי את מקודשת / מקודשת / מקודשת / מקודשת
הרי את

ביילה - הרי אני

שויימר - הרי אתה

פישקה - הרי אני

חיילים - קול חתן וקול כלה

פישקה - הרי אני

ביילה - הרי אתה

פישקה - אני איתך

ביילה - אני איתך

חיילים - קול חתן וקול כלה

שויימר - הרי את, הרי אתה / קול חתן וקול כלה

פישקה שובר את הכוס, לודה מגיעה עם המזון.

לודה – חתיכות של דג מלוח / חתוכות דק עד מאד / תפוחים של אדמה בכופתאות ולביבות

גזר מתקתק, סלק מרוסק / שוק של הודו מהודק / קציצות דגים, קציצות בשר

עוף ועוף ועוף

עגל בן יומו מרוח בשומן / פלפל ממולא בכרוב ועדשים / גבינות של צאן / ביצים קשות

ריבות דובדבנים!

זיסרל מורה להביא לפניו את ארגז השלל

זיסרל – פנינים אדומות, מחרוזת יהלומים / צמידים, טבעות ועגילים מסנוורים
פמוטים מכסף, חפתים, פעמונים / מזלגות ומזוזות, כפות וכפיות
טליתות מהודרות עם שוליים מזהבים / קערות נחושת בזזים מלאות

כולם - הרי אתה!

פישקה - הרי אני

כולם - היא אתך

ביילה - אתה איתי

כולם - קול חתן וקול כלה

פישקה - הרי אני

ביילה - הרי אתה

פישקה - אני איתך

כולם - היא איתך

שווימר - קול חתן וקול כלה / הרי את / הרי אתה / קול חתן וקול כלה

כולם יוצאים בריקוד. מוחאים כפיים ללודה ויענקלה הפורצים במחול כבאולם נשפיי הריקודים הסלוניים.
לייקה מנסה להמלט מן המחנה, זיסרל מפתיע אותה. בשער המחנה.

זיסרל – לאן לייקה?

לייקה – אני... אני... מאסתי באימונים

זיסרל – מאסת במושיענו?

לייקה – איני טובה לזה... ציקה טובה

זיסרל – אנו זקוקים לעזרתך

לייקה – יודעת אני את יעודך, זיסרל, מרגל אתה, ממרתפי ארמון הצאר הגעת לכלותנו
אל הגרדום מוביל אתה את פישקה, בוגד אתה!

זיסרל – נאמן אני למושיענו פישקה לעולמי עד אהיה

לייקה – עזוב אותי לדרכי, זיסרל, מאסתי בחיי הקבצנים... הפכנו לצבא משמר, והרי נמות כולנו

זיסרל – מעדיפה את למות מן הפוגרומים?

לייקה – כך וגם כך נמות, כך וגם כך... (יוצאת)

זיסרל מביט בלייקה נעלמת אל תוך העלטה.

לילה במחנה המשמר, כולם ישנים.

ביילה ופישקה חבוקים מאושרים. לפתע ביילה ניתקת ממנו.

ביילה – (נסערת) פישקה, עם שחר נימלט אתה ואני.. מן המחנה נמלט.. אל בית הוריי המנוחים
נמלט איש לא ידע על קיומנו לא מלך ומלכה לקבצנים לא צבא משמר המחרף נפשו נהיה
רק משפחה נהייה.. משפחה חסודה... חסודים כשהיינו נהייה

פישקה – מבקשת את כלייקה להיות? לשוב אל הפוגרומים?

ביילה - על מעשינו ברוסים פישקה נשחט על מעשינו

פישקה - על מעשינו ברוסים נשחט ביילה? ומה עם בניי משפחתי השחוטים השרופים
מפוגרום ילדותי? הריי מעשינו בהם כעת הם כמו שרחל ואשר הקטנים
ישנו בחדר הצר ואבא ואמא בחדר הגדול, יודעת את, אני שמעתי את הסוס
בחוף לא צוהל, בוכה, כמו שסוסים בוכים, רצתי אליו והם הגויים זרקו
לפיד אל תוך הבית, מקש גגו היה, אש, רצתי פנימה להציל, יודעת את סחבתי
את רחל ואשר ניסה להעיר את אבא וכל הקורות נפלו, כל הקורות נפלו, וקורה נפלה על רגלי...

ביילה - הנח לכאב פישקה..

פישקה - להניח? לשכוח? לעד אזכור את הבוקר הארור בו מצאו אותי
בין הגוויות והרגל, כך, הרגל אף היא לעד, לא עוד... לשם כך קמה פלוגת המשמר היהודית...
ליהודים קם מגן, סוף לפוגרומים בנו
ביטחי בי, יודע אני את דרכי, סוף לפוגרום העם היהודי עת הפוגרום ברוסים. בטחי בי!

ביילה – בוטחת באלוקים פישקה, וזיסרל מה?

פיסקה – נאמן הוא לי

ביילה – בוגד הוא, דמו הרוסי לא נותן לו מנוח

פיסקה – (מנסה להרגיעה) – וכי מה? חציו היהודי טוב, נאמן הוא לי

לאחר זמן פישקה פונה אל חייליו המכינים עצמם לקרב הגדול
ביילה מרימה את סידורו ומאמצת אותו לחיקה.
החיילים עם לפידים בידיהם צועדים עם שחר

מוסיקה 17

ביילה - "יהי רצון מלפניך / אדוניי אלוהינו / ואלוהיי אבותינו / יהי רצון"
"שתוליכם לשלום / ותצעידם לשלום / ותסמכם לשלום / ובשובם בשלום"
"ותנחם אל מחוז חפצם / ותצילם מכף כל אויב / ומכל מיני פורענויות
ותחזירם לביתם בשלום"
"ותחזירם לביתם בשלום / "כי אל שומע תפילה ותחנון אתה / ברוך אתה אדוניי / שומע תפילה"
"יהי רצון מלפניך / אדוני אלוהינו! / ואלוהיי אבותינו / יהי רצון"
"כי אל שומע תפילה ותחנון אתה / ברוך אתה אדוניי / שומע תפילה /

מוסיקה 18

פיסקה - לא עוד פוגרומים / לא עוד גזירות
הגיעה עת הדם, צפרדע כינים / ארבה / דבר / שחין / ומכת בכורות
חיילים - הגיעה עת הדם, צפרדע כינים / ארבה / דבר / שחין / ומכת בכורות
פיסקה - בעלי זכויות אנו ככל האדם / צבא השמיים מברך את כוחנו ודרכנו /
גורלנו בידינו / וכשנשוב כמנצחים...

יענקלה סופר רושם בסיפרו, לודה אוחזת בעששית לעזרתו.

יענקלה סופר - אמר פישקה / נאחד את עמנו המפולג / במו ידינו / נגן על ביתנו / הבטיח

לודה – (מקריאה) פיקחו עיניכם יהודים / כי נאמר / קרה את שהבטיח / היום נולד לו המחר

כולם - ויש לנו משיח!

מאושרים, חושך

תמונה 9 - יער

קרב סוער בין שני חיילים חמושי חרבות לבין ציקה החמושה בזרדיי הבלנות שהפכו לכלי נשק מתעתע ומסוכן. ציקה גוברת על שניהם.

רפריז – מוסיקה 13

ברקע כולם - נגן אלוקינו / לשמור ביתנו / בגבורתנו בדמנו / את מצוותך נקיים / בברכתך נלחם

קרב בין זיסרל לשלושה חיילים.

ברקע כולם - על זהותנו נגן, נגן / על ילדינו, נגן / אלוהיי צבאות ממעל מגן / במצוות אלוקים, נגן, נגן

חייל תוקף את שויימר והם נלחמים.

זיסרל נלחם למול שלושה חיילים חמושים. פישקה נלחם מול חייל אמיץ ונחוש המקללו ברוסית. נאומו של פישקה נשמע ברקע

פישקה - לכשנשוב ממשימת המגן ליהודים, גלויים נהיה לאור היום, זקופים לאור הירח, כבני האדמה הזו נהיה, כאחד האדם נהיה, נקים לנו חוות חקלאיות אשר בית תפילתנו יהיה במרכזן, בראש חוצות יעמוד כסמל לכוח היהודי

קרב בין שני לוחמים.

קרב בין ציקה לחייל שגובר עליה.

קרב אלים בין שויימר לחייל, אשר גובר עליו.

קרב בין פישקה וזיסרל לחיילים.

תמונה 10 - כיסלון

ברחובותיה העשנים של **כיסלון** – שרה רחל רודפת את הרב אהרון הגאון

רפריז – מוסיקה 3

שרה רחל - אומרים שהבלן מונה לאוגדונר / הצאר אל ארמונו הזמין את החיגר
אומרים שהרוסים מאסו במלחמות / שלכל היהודים בכל המחוזות / יחלקו זכויות
ישחררו אדמות / אומרים שהחיגר באופן רשמי / ימונה להיות הצאר היהודי

הרב אהרון – (יורק) למה להקשיב לכל מה שאומרים / חי נפשי / הצאר היהודי?
ישמור השם על עמי!

הרב יוצא, שרה רחל ממשיכה לרדוף אחריו

תמונה 11 – פונדק דרכים

בפונדק הדרכים העזוב, פצועים מן הפלוגה היהודית, מטפלים זה בזה.
פישקה שיכור כלוט, זיסרל משקהו עוד ועוד.

פישקה - (לזיסרל) את ציפא לאה הם הרגו, את אימי המאמצת, את בית המרחץ העלו באש, את בית המדרש, כל כיסלון נכחדה, ועכשיו הם מבקשים להפסיק את הפוגרומים שלנו?

זיסרל - עין תחת עין, שן תחת שן, יהודי הנוהג כגוי, הגוי נבהל ונוהג כיהודי!
עשינו די, פישקה, אוהב אני אותך, לטובתך באתי, לשרתך זכויות ליהודים ואדמות מציע יועץ הצאר תמורת סיום הפוגרומים שלנו בהם. אוגדונר תהיה, גיבור רוסיה

פישקה – עם שחר צריך קודם לקבור קבורה יהודית טהורה את הגופות. את שויימר, את ציקה, את לוחמנו האמיצים. אחר כך צריך להחזיר את פלוגת המשמר, את הפצועים, אל המחנה...

זיסרל (קוטע) – עם שחר כן, אך...

מוסיקה 18

זיסרל - הלילה, נזירות ידליקו לכבודך נר / ומחר, תעוטר כאוגדונר

פישקה - זכויות ואדמות לבני עמי הבטחת, זיסרל, לא גויות שידליקו לכבודי נר!

זיסרל - תשתה מעט, אוגדונר, הלילה חוגגים, מחר נדון בהסכמים.

(מביט באחת הפילגשות) נטשה! (לפישקה) יודע אתה פישקה,

(בקול זימת) **בלילה בלילה אל תוך החפירות / יורד ריחן ממרחקים של נערות**

עוטף את כבודי הצורב / כבודי הכואב / מלהיט מכנסיי / גאון גאוותי זועק

ואז היד לה מזדחלת אל תוך אריג כותנה / ואז היד לה מזדחלת וכל גופי תחינה

היד שלי - נטשה / נטשה היא היד / אני בתוך נטשה / בתוך תוכה לעד

כולם - **הו נטשה הו / או נטשה / אה, אה נטשה / נטשה אי אי אי**

פישקה נרתע מהאורגיה המתחוללת לפניו בהפתעה, פילגש בדמות אימו **ציפא לאה** מנסה לפתות אותו פילגש בדמות **ביילה** מצטרפת אליה. גם **לודה** ו**ציקה** מופיעות בדמותן החדשה והמפתה.

ציפא לאה – אני נטשה / אני נטשה איי / אני נטשה שתאהב / אני נטשה בוא ושכב

לצידי תהיה גנרל / לצידי תהיה אדמירל / אני נטשה

ביילה – אני נטשה / אני נטשה איי / אני נטשה בוא אללי / בוא ביחד נתכרבל / בוא ביחד נשתולל

בוא לנטשה

לודה – כי נטשה / רק נטשה / בוא ותן לי יד / היד שלך נטשה / נטשה היא היד
אתה בתוך נטשה / בתוך תוכי לעד

זיסרל – אוי נטשה / נטשה איי / נטשה איי איי איי

ריקוד, שויימר מצטרף אז הוא בלבוש פתייני.

ציקה – אצלי תהיה הקרבניט / אני נטשה תן לי פליק
בוא ותן צביטה / אני נטשה / מי אתה?

זיסרל – בלילה בלילה / לצלילן של אנחות / מלטפות רוחות / את הכמיהה שבשוחות
נחשול מצמרר / מעורר את רצוני הסוער / גופי בוער / באש תשוקה משכר

שויימר - ואז היה לה מזדחלת אל תוך אריג כותנה / היד לה מזדחלת וכל גופי תחינה
היד שלי נטשה / נטשה היא היד / אני בתוך נטשה / בתוך תוכה לעד
הו נטשה / אה נטשה / נטשה איי, איי, איי

יועץ הצאר – נולדת לביצות / ליערות / לחפירות / נולדת לשחורות ומאוחר כבר לשנות
את כל מה שחיידך / חלמת להיות! (מעניק לו סכין מעוטרת)

כולם – הקשיבו לפישקה / פישקה החיגר!

אוי נטשה, אוי נטשה / או נטשה / נטשה איי איי איי!

יועץ הצאר, ביילה, ציפא לאה, לודה, ציקה ושויימר נעלמים כבמעשה קסם.
לאחר זמן פישקה מתעורר בבהלה, עירום, מקיץ מסיוט. לצידו זיסרל ישן.
הסכין המעוטר בידו, הוא נועץ את הסכין בליבו של זיסרל המפרפר

פישקה – בוגד! הובלת אותי אל הגרום, מות תמות על תאוותך בוגד!

זיסרל נופח את נשמתו. פישקה אוסף את בגדיו בבהלה, יוצא.

אוגדונר – תפסו את היהודי!

יועץ הצאר מגיח, מנער את זיסרל המת.

יועץ הצאר – הפשפש ברח! זיסרל, אעקור את עיניך (מרים את זיסרל המת)
להצטרף לקריאת הצאר זה היה הסיכוי האחרון!
נרדוף אחר היהודי! קום! נצא אחריו במצוות הצאר!

תמונה 12 – מחנה הצבא היהודי

פישקה מחופש לרב, מפתיע את יענקלה סופר, במחנה הפלוגה השומם.

יענק'לה סופר - כבוד הרב!

פישקה - פישקה

יענק'לה סופר - פישקה שלנו? רב גדול חשבתי שהגיע!

פישקה - נמלטתי ממזימה נוראה, הייתי חייב להתחפש, מגדר אחד הבתים את בגדי הרב גנבתי
היכן ביילה?

יענקלה סופר - פנתה בצערה אל בית ילדותה, ללודוניה, עם לודה יצאה
יצאו כולן, הרבה לפני שמועת מותך, יצאו הן

פישקה - מותי?

יענקלה סופר - אמרו כי מת אתה, אמרו שהגויצייק זיסרל ימח שמו הסגיר אותך...
שהצאר רצח אותך במו ידיו...

פישקה – וביילה?

יענקלה סופר – איך אומר, יצאה וכרסה בין שיניה

פישקה - ביילה שלי? בהריון?

יענקלה סופר – זאת אומר, ברחמה סוד הגאולה!

פישקה - (נושק ליענקלה סופר, מאושר) תודה, יענקלה סופר, בשורות טובות, אהיה לאב, בשורות טובות

יענקלה סופר - כבן אתה לנו, פישקה. חשבנו שמת הינך, והנה, אתה חי, חי!

פישקה - אכן, מלכודת הייתה

יענקלה סופר - זיסרל, בגד בדך!

פישקה - לא רק הוא, סופר, גם אני בגדתי בערכיי, אתה המתן לשאר הלוחמים ושלח אותם לביתם, לודה
תחזור לאסוף אותך ותחברו אלינו
כעת אקח את ביילה ופרי ביטנה, נצא למקום אשר איש לא ידע אותנו,
שם מבראשית תחל דרכנו, אחזור אל בית המדרש, אלמד ואהיה לרב,
אלמד ואלמד בהבנה ואמונה, אקרא לכל היהודים, לכל המאמינים בתורת אלוקים צבאות
בעוצמת הכוח היהודי להתאחד עם מאמיני "צבא השמיים" להיות לכוח תורה ולחימה.
אאחד את בני עמנו להיות כאחד, מן האמונה נקום, לשמור על כבודנו, על ביתנו, על ילדנו

יענקלה סופר - הגאולה, בוא תבוא!

פישקה - כן, יענקלה סופר, זאת הגאולה שהתבקשתי להביא, זאת הגאולה ואותה אקיים.

פישקה נפרד, יענקלה סופר מלווה את דרכו.

רפריז - מוסיקה 1

יענקלה סופר - מה? מה שהיה שם / אם היה / מה היה?

כמי שהיה שם / לא אדע אם זה היה

כי הוא / מי היה הוא / מי?

מה שהיה שם / לעולם יהא סודי (יוצא)

כולם - מה שהיה שם / אם היה שם ונותר

אם נותר הוא / והפך הוא למחר?

רפריז - מוסיקה 18

כולם - אמר פישקה / נאחד את עמנו המפולג

במו ידינו / נגן על ביתנו / הבטיח

פיקחו עינכם יהודים / כי נאמר

האם קרה את שהבטיח?

האם נולד לו המחר?

ויש לנו משיח?

אפילוג

לאחר כשש שנים – בית ילדותה של ביילה
לודה וביילה כובסות בשלווה.

ביילה – (קוראת אל עבר העצים) פישקה
(לאחר זמן) פישקה! פישקה! פישקה!

פישקה, ילד בן חמש נכנס, זוג זרדיי בלנות בידיו.

ביילה – לודה, תראי, אל'ף

פישקה הילד מבצע אחריה את תנועת הלוחמה

ביילה - בי"ת / גימ"ל / דל"ת

לודה מצטרפת למשחק

ביילה ולודה - ה"א / ו"ו / זי"ן / ח"ת / טי"ת / יו"ד / כ"ף / למ"ד

פישקה הילד מבצע את התנועות במיומנות
לודה וביילה צוחקות בתקווה

חושך

המחזה מוקדש לזיכרו של אבי האהוב, אריה פסטר ז"ל
שרוחו הטובה מרחפת בין שורותיו